

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA MANUELA KAMPOSA SANČESA-BORDONAS
[MANUEL CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA]
SECINĀJUMI,
sniegti 2020. gada 25. jūnijā¹

Lieta C-510/19

Openbaar Ministerie,
YU,
ZV
pret
AZ

(*Hof van beroep te Brussel* (Briseles apelācijas tiesa, Beļģija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Policijas un tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās – Eiropas apcietināšanas orderis – Pamatlēmums 2002/584/TI – 6. panta 2. punkts – Izpildes tiesu iestādes jēdziens – 27. panta 3. punkta g) apakšpunkts un 4. punkts – Papildu piekrišanas pieprasījums, ko apmierinājusi izpildes dalībvalsts prokuratūra

1. Tiesa ir vairākkārt lēmusi par jēdzienu “tiesu iestāde” Pamatlēmuma 2002/584/TI² 6. panta 1. punkta izpratnē, precizējot nosacījumus, kuri ir jāizpilda iestādei, kas *izsniedz* Eiropas apcietināšanas orderi (EAO)³.

2. Šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu sniedz tai iespēju interpretēt šo pašu jēdzienu, bet tagad saistībā ar Pamatlēmuma 6. panta 2. punktu, aplūkojot to saistībā ar tā 27. pantu. To lūdz darīt kāda Beļģijas tiesa, kas būtībā jautā, vai Nīderlandes prokuratūra ir uzskatāma par “tiesu iestādi”, kas *piekrīt* iepriekšējā EAO, kas jau ir izpildīts, ietvertu noziedzīgo nodarījumu uzskaitījuma papildināšanai.

I. Atbilstošās tiesību normas

A. Savienības tiesības. Pamatlēmums 2002/584

3. [Pamatlēmuma] 5., 6. un 8. apsvērumā ir teikts:

“(5) Eiropas Savienībai nospraustais mērķis kļūt par brīvības, drošības un tiesiskuma telpu liek atcelt izdošanu starp dalībvalstīm un to aizstāt ar nodošanas sistēmu starp tiesu iestādēm. Ieviešot jaunu, vienkāršotu sistēmu, saskaņā ar kuru notiesātas vai aizdomās turētas personas nodod sodu izpildei vai kriminālvajāšanai, būs iespējams izvairīties no sarežģītības un iespējamās kavēšanās,

¹ Oriģinālvaloda – spāņu.

² Padomes Pamatlēmums (2002. gada 13. jūnijs) par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūram starp dalībvalstīm (OV 2002, L 190, 1. lpp.), redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar Padomes 2009. gada 26. februāra Pamatlēmumu 2009/299/TI (OV 2009, L 81, 24. lpp.; turpmāk tekstā – “Pamatlēmums”).

³ Tostarp spriedums, 2019. gada 12. decembris, *Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg un Openbaar Ministerie* (Lionas un Tūras prokurori) (C-566/19 PPU un C-626/19 PPU, EU:C:2019:1077; turpmāk tekstā – “spriedums Lionas un Tūras prokurori”) un tajā minētā judikatūra.

kas piemīt pastāvošajām izdošanas procedūrām. Tradicionālās sadarbības attiecības, kas līdz šim pārsvarā pastāvēja starp dalībvalstīm, ir jāaizvieto ar sistēmu, kura brīvības, drošības un tiesiskuma telpā paredz brīvu tiesu nolēmumu apriti krimināllietās un kas attiecas gan uz procesuālajiem, gan uz galīgajiem nolēmumiem.

- (6) [EAO], kuru paredz šis pamatlēmums, ir pirmais konkrētais pasākums, ar kuru krimināltiesību jomā īsteno savstarpējas atzišanas principu, kuru Eiropadome raksturojusi kā tiesu iestāžu sadarbības “stūrakmeni”.

[..]

- (8) Nolēmumiem par [EAO] izpildi ir jābūt pakļautiem pietiekamai kontrolei, kas nozīmē, ka dalībvalsts tiesas iestādei, kurā pieprasītā persona ir apcietināta, būs jāpieņem lēmums par tās nodošanu.”

4. Saskaņā ar 1. pantu (“[EAO] definīcija un pienākums to izpildīt”):

“1. [EAO] ir tiesas nolēmums, ko izsniedz dalībvalsts, lai cita dalībvalsts apcietinātu un nodotu pieprasīto personu kriminālvajāšanas veikšanai vai lai izpildītu brīvības atņemšanas sodu, vai arī lai piemērotu ar brīvības atņemšanu saistītu drošības līdzekli.

2. Dalībvalstis izpilda ikvienu [EAO], pamatojoties uz savstarpējas atzišanas principu un saskaņā ar šī pamatlēmuma noteikumiem.

3. Šis pamatlēmums [ne]groza pienākumu ievērot pamattiesības un tiesību pamatprincipus, kā tie minēti 6. pantā Līgumā par Eiropas Savienību.”

5. [Pamatlēmuma] 6. pantā (“Kompetento tiesu iestāžu noteikšana”) ir noteikts:

“1. Izsniegšanas tiesu iestāde ir izsniegšanas dalībvalsts tiesu iestāde, kas ir kompetenta izsniegt [EAO], pamatojoties uz šīs valsts tiesību aktiem.

2. Izpildes tiesu iestāde ir izpildes dalībvalsts tiesu iestāde, kas ir kompetenta izpildīt [EAO], pamatojoties uz šīs valsts tiesību aktiem.

3. Katra dalībvalsts informē Padomes ģenerālsekretariātu par kompetento iestādi saskaņā ar tās tiesību aktiem.”

6. Saskaņā ar 14. pantu (“Pieprasītās personas uzklauššana”):

“Ja apcietinātā persona nepiekrīt tās nodošanai, kā paredzēts 13. pantā, viņai ir tiesības, ka to uzklausa izpildes tiesu iestāde saskaņā ar izpildes dalībvalsts tiesībām.”

7. [Pamatlēmuma] 15. pantā (“Lēmums par nodošanu”) ir paredzēts:

“1. Izpildes tiesu iestāde termiņos un saskaņā ar šajā pamatlēmumā noteiktajiem nosacījumiem pieņem lēmumu par to, vai persona ir jānodod.

[..]”

8. [Pamatlēmuma] 19. pantā (“Personas noklausīšanās [uzklausišana] līdz lēmuma pieņemšanai”) ir noteikts:

“1. Pieprasīto personu uzklausa tiesu iestāde, piedaloties vienai citai personai, kuru izraugās saskaņā pieprasītājas tiesas dalībvalsts tiesībām.

2. Pieprasīto personu noklausās [uzklausa] saskaņā ar izpildu dalībvalsts tiesībām un saskaņā ar nosacījumiem, ko nosaka, izsniegšanas un izpildes iestādēm savstarpēji vienojoties.

3. Kompetentā izpildes iestāde var uzdot citai savas dalībvalsts tiesu iestādei piedalīties pieprasītās personas uzklausišanā, lai nodrošinātu šā panta un izklāstīto nosacījumu pienācīgu piemērošanu.”

9. Saskaņā ar 27. pantu (“Iespējamā kriminālvajāšana par citiem nodarījumiem”):

“1. Katra dalībvalsts var paziņot Padomes ģenerālsekretariātam, ka tās attiecībās ar citām dalībvalstīm, kas veikušas tādu pašu paziņojumu, uzskata, ka ir dota piekrišana personas kriminālvajāšanai, notiesāšanai vai apcietināšanai brīvības atņemšanas soda vai piespiedu līdzekļa izpildei par nodarījumu, kas izdarīts pirms tās nodošanas un kas nav nodarījums, par kuru tā nodota, ja vien īpašā gadījumā izpildes tiesu iestāde neparedz citādi tās lēmumā par nodošanu.

2. Izņemot gadījumus, kas paredzēti 1. un 3. punktā, nevar veikt nodotās personas kriminālvajāšanu, to notiesāt vai tai atņemt brīvību par nodarījumu, kas veikts pirms tās nodošanas un kas nav nodarījums, par kuru tā nodota.

3. Šā panta 2. punktu nepiemēro šādos gadījumos:

[..]

g) ja izpildes tiesu iestāde, kas nodevusi personu, dod savu piekrišanu saskaņā ar 4. punktu.

4. Piekrišanas pieprasījumu iesniedz izpildes tiesu iestādei kopā ar informāciju, kas minēta 8. panta 1. punktā, un tulkojumu, kas minēts 8. panta 2. punktā. Piekrišanu sniedz tad, kad nodarījums, attiecībā uz kuru to prasa, pats ir pakļauts nodošanai saskaņā ar šī pamatlēmuma noteikumiem. Piekrišanu atsaka 3. pantā minēto iemeslu dēļ, un citādi to var atteikt tikai 4. pantā minēto iemeslu dēļ. Lēmumu pieņem ne vēlāk kā 30 dienu laikā pēc pieprasījuma saņemšanas.

[..]”

B. Valsts tiesības

1. Beļģijas tiesības. Likums par EAO⁴

10. [Likuma] 37. pantā ir noteikts:

“1. Pret personu, kas ir tikusi nodota, pamatojoties uz [EAO], ko ir izdevusi Beļģijas tiesu iestāde, nevar veikt kriminālvajāšanu, to notiesāt vai atņemt tai brīvību par nodarījumu, kas ir izdarīts pirms tās nodošanas un kas nav tas pats nodarījums, par kuru tā tika nodota.

4 2003. gada 19. decembra Wet betreffende het Europees aanhoudingsbevel (Belgisch Staatsblad, 2003. gada 22. decembris, 60075. lpp.).

2. [Šā panta] 1. punkts netiek piemērots šādos gadījumos:

[..]

Ja, izņemot gadījumus, kas ir minēti pirmajā daļā, izmeklētājtiesneša, prokurora vai tiesas nolūks attiecīgā gadījumā ir veikt nodotās personas kriminālvajāšanu, to notiesāt vai atņemt tai brīvību par nodarījumu, kas ir izdarīts pirms tās nodošanas un kas nav tas pats nodarījums, par kuru tā tika nodota, ir jāiesniedz piekrišanas pieprasījums izpildes tiesu iestādei kopā ar informāciju, kas ir minēta 2. panta 4. punktā, kā arī tulkojumu, ja tas ir nepieciešams.”

2. *Nīderlandes tiesības*

a) 2004. gada 29. aprīļa likums par Pamatlēmuma transponēšanu⁵

11. [Likuma] 14. pantā ir noteikts:

“1. Nodošana ir atļauta tikai ar vispārēju nosacījumu, ka nedrīkst veikt pieprasītās personas kriminālvajāšanu, sodīšanu vai citādi ierobežot tās personisko brīvību par noziedzīgiem nodarījumiem, kuri ir izdarīti līdz dienai, kad tā ir tikusi nodota, un nav tie, kuru dēļ tā ir tikusi nodota, izņemot gadījumus, kad:

[..]

f) šajā nolūkā tiek lūgta prokurora iepriekšēja piekrišana un tā tiek sniegta.

[..]

3. Pēc izsniegšanas tiesu iestādes pieprasījuma un pamatojoties uz nosūtīto [EAO], kam ir pievienots tulkojums, prokurors sniedz piekrišanu 1. punkta f) apakšpunkta izpratnē [..] attiecībā uz noziedzīgiem nodarījumiem, par kuriem saskaņā ar šo likumu varētu būt atļauta nodošana. [..]”

12. [Likuma] 35. panta 1. punktā ir noteikts:

“Pēc lēmuma, kas pilnībā vai daļēji ir pieņemts par nodošanu, tik drīz, cik tas ir iespējams, notiek pieprasītās personas faktiskā nodošana. Vienojoties ar izsniegšanas tiesu iestādi, prokurors nosaka nodošanas laiku un vietu.”

13. Līdz 2019. gada 13. jūlijam spēkā esošās šā likuma redakcijas 44. pantā bija noteikts:

“Prokurors ir tiesīgs rīkoties kā izsniegšanas tiesu iestāde.”

14. Savukārt no 2019. gada 13. jūlija spēkā esošajā redakcijā 44. pants ir formulēts šādi:

“Izmeklētājtiesnesis [*rechter-commissaris*] ir tiesīgs rīkoties kā izsniegšanas tiesu iestāde.”

⁵ Wet van 29 april 2004 tot implementatie van het kaderbesluit van de Raad van de Europese Unie betreffende det Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten van de Europese Unie (Stb. 2004, Nr. 195; turpmāk tekstā – “Olv”). Kopš 2019. gada 13. jūlija tajā ir izdarīti grozījumi.

b) *Likums par tiesu iekārtu*⁶

15. Saskaņā ar tā 127. pantu tieslietu un drošības lietu ministrs var sniegt vispārīgus un konkrētus norādījumus, kas attiecas uz prokuratūras funkciju un pilnvaru īstenošanu.

II. Tiesvedības rašanās fakti un prejudiciālie jautājumi

16. *Rechtbank van eerste aanleg te Leuven* (Lēvenas pirmās instances tiesa, Beļģija) izmeklētājtiesnesis 2017. gada 26. septembrī izsniedza EAO attiecībā uz Beļģijas pilsoni AZ viņa kriminālvajāšanai par viltošanas un krāpšanas noziedzīgiem nodarījumiem, kas izdarīti Beļģijā 2017. gadā.

17. Šā EAO izpildes rezultātā AZ tika Nīderlandē aizturēts un 2017. gada 13. decembrī ar *rechtbank Amsterdam* (Amsterdamas tiesa, Nīderlande) lēmumu nodots Beļģijas iestādēm.

18. 2018. gada 26. janvārī tas pats Lēvenas izmeklētājtiesnesis izsniedza (otro) EAO par AZ nodošanu par pirmajā EAO neietvertiem viltošanas un krāpšanas noziedzīgiem nodarījumiem.

19. 2018. gada 13. februārī *arrondissementsparket Amsterdam* (Amsterdamas rajona prokuratūra, Nīderlande) *officier van justitie* (prokurors) deva piekrišanu tam, ka pret AZ tiks uzsākta kriminālvajāšana par visiem noziedzīgiem nodarījumiem, kas ir norādīti abos EAO.

20. Visbeidzot, AZ tika notiesāts ar brīvības atņemšanu uz trim gadiem.

21. AZ pārsūdzēja spriedumu *Hof van beroep te Brussel* (Briseles apelācijas tiesa, Beļģija), apstrīdot to, ka Nīderlandes prokuratūru var uzskatīt par “tiesu iestādi” Pamatlēmuma 6. panta 2. punkta un 27. panta 3. punkta g) apakšpunkta un 4. punkta izpratnē.

22. Šajos apstākļos *Hof van beroep te Brussel* (Briseles apelācijas tiesa, Beļģija) uzdod Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1.1. Vai jēdziens “tiesu iestāde” Pamatlēmuma 6. panta 2. punkta izpratnē ir autonomas Savienības tiesību jēdziens?

1.2. Ja atbilde uz pirmā jautājuma 1. daļu ir apstiprinoša: saskaņā ar kādiem kritērijiem var noteikt, vai izpildes dalībvalsts iestāde ir šāda tiesu iestāde un [EAO], ko tā ir izpildījusi, tādējādi ir tiesas nolēmums?

1.3. Ja atbilde uz pirmā jautājuma 1. daļu ir apstiprinoša: vai Nīderlandes prokuratūra, konkrētāk, *officier van justitie* (prokurors), ietilpst jēdzienā “tiesu iestāde” Pamatlēmuma 6. panta 2. punkta izpratnē un vai [EAO], ko šī iestāde ir izpildījusi, tādējādi ir tiesas nolēmums?

1.4. Ja atbilde uz pirmā jautājuma 3. daļu ir apstiprinoša: vai ir pieļaujams, ka sākotnējo nodošanu saskaņā ar Pamatlēmuma 15. pantu pārbauda tiesu iestāde, konkrētāk, *Overleveringskamer te Amsterdam* (Amsterdamas tiesas Nodrošanas lietu tiesu palāta, Nīderlande), tostarp garantējot attiecīgās personas tiesības tikt uzklausi un iespēju vērsties tiesā, bet par papildu nodošanu saskaņā ar Pamatlēmuma 27. pantu atbildīga ir cita iestāde, proti, prokurors, kas nenodrošina attiecīgās personas tiesības tikt uzklausi un iespēju vērsties tiesā, un tādējādi Pamatlēmumā bez jebkāda pamatota iemesla rodas acīmredzama nekoncekvence?

6 1827. gada 18. aprīļa Wet op de Rechterlijke Organisatie (Likums par tiesu iekārtu; turpmāk tekstā – “Wet RO”).

- 1.5. Ja atbilde uz pirmā jautājuma 3. un 4. daļu ir apstiprinoša: vai Pamatlēmuma 14., 19. un 27. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka prokuratūrai, kura darbojas kā izpildes tiesu iestāde, attiecīgās personas tiesības tikt uzklausītai un iespēja vērsties tiesā ir jāgarantē it īpaši, pirms tā sniedz piekrišanu personas kriminālvajāšanai, notiesāšanai vai apcietināšanai, lai izpildītu brīvības atņemšanas sodu, vai ar brīvības atņemšanu saistīta drošības līdzekļa piemērošanai par noziedzīgu nodarījumu, kas ir izdarīts pirms šīs personas nodošanas, pamatojoties uz [EAO], un uz ko neattiecas nodošanas pieprasījums?
2. Vai *arrondissementsparket Amsterdam* (Amsterdamas rajona prokuratūra) prokurors, kurš rīkojas, īstenojot [Olv] 14. pantu, ir izpildes tiesu iestāde Pamatlēmuma 6. panta 2. punkta izpratnē, kas ir nodevusi pieprasīto personu un kas var dot piekrišanu Pamatlēmuma 27. panta 3. punkta g) apakšpunkta un 4. punkta izpratnē?”

III. Tiesvedība Tiesā

23. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu tika reģistrēts Tiesā 2019. gada 4. jūlijā.
24. Rakstveida apsvērumus ir iesnieguši AZ, *Openbaar Ministerie* (prokuratūra), Vācijas, Spānijas, Ungārijas un Nīderlandes valdības, kā arī Komisija.
25. Tiesas sēdes rīkošana netika atzīta par vajadzīgu.

IV. Analīze

A. Par lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību

26. Vācijas valdība apšaubā lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību (lai arī formāli neiebilzama pret tā pieņemšanu), jo uzdotie jautājumi neesot nozīmīgi iesniedzējtiesas izskatāmā kriminālprocesa izspiešanai.
27. Šie jautājumi drīzāk attiecas uz galīgiem juridiskiem dokumentiem, kas ir pieņemti Nīderlandē (par AZ nodošanu un Nīderlandes prokurora piekrišanu tam, ka pret AZ tiks uzsākta kriminālvajāšana par nodarījumiem pirms šīs nodošanas), nevis uz procesu, kas turpinās Beļģijas iesniedzējtiesā. Beļģijas tiesa nevarētu pārskatīt lēmumu par nodošanu, ko ir pieņēmusi Nīderlandes tiesa (proti, EAO izpildes tiesu iestāde).
28. Iesniedzējtiesa patiešām nevar lemt par Nīderlandes iestāžu lēmumu spēkā esamību, jo par to ir izlemjams saskaņā ar izpildes valsts (Nīderlande) tiesībām, un tas ir jādara attiecīgās valsts tiesu iestādēm.
29. Tomēr iesniedzējtiesas kompetencē ir izvērtēt, kādām tiesiskām sekām Beļģijas tiesībām ir jābūt lēmumiem, ko Beļģijas iestāžu izsniegtā EAO izpildes gaitā pieņēmušas Nīderlandes iestādes. Pieņemot, ka šie lēmumi ir spēkā esoši – kas tā būtu uzskatāms, pamatojoties uz savstarpējas uzticēšanās principu –, iesniedzējtiesa, kā jau esmu norādījis, var izvērtēt, kādas tiesiskas sekas tie rada saskaņā ar pašmāju tiesībām.

30. Beļģijas iestāžu kriminālvajātajai personai ir Pamatlēmuma 27. pantā atzītās tiesības uz to, ka - atskaitot šajā normā paredzētos izņēmumus – “pret to veikt kriminālvajāšanu, to notiesāt vai tai atņemt brīvību [driest] tikai par nodarījumu, par kuru tā nodota”⁷.

31. Pamatojoties uz iepriekš minēto premisu, AZ nevarēja tikt notiesāts vai viņam tikt atņemta brīvība Beļģijā par nodarījumiem, kas nebija ietverti (pirmajā) EAO, ko ir izpildījusi Amsterdamas tiesa, ja vien Nīderlandes iestādes nav devušas piekrišanu (otrajā) EAO ietvertu [nodarījumu uzskaitījuma] paplašināšanai, ko ir pieprasījušas Beļģijas iestādes.

32. Kā šo Pamatlēmumā noteikto tiesību subjekts AZ ir tiesīgs uz tām atsaukties Beļģijas tiesās, kuru kompetencē ir veikt viņa kriminālvajāšanu, viņu notiesāt vai atņemt viņam brīvību. Tādējādi sev par labu viņš var atsaukties uz sekām, kādas Beļģijas tiesībās rada iespējams izpildes valsts lēmuma, ar kuru ir dota piekrišana EAO ietvertā nodarījumu uzskaitījuma paplašināšanai, prettiesiskums.

33. AZ acīmredzami varētu iesniegt pārsūdzību Nīderlandes iestādēs, kuras ir devušas attiecīgo piekrišanu⁸ un kuras tādējādi to var arī atsaukt. Tomēr, tā kā AZ jau ir nodots Beļģijas iestādēm, tad noteikt viņam pienākumu apstrīdēt piekrišanu tiesā, kas atrodas izpildes dalībvalstī (Nīderlande), kuru tas jau ir pametis, varētu apgrūtināt viņam iespējas izmantot tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā un rezultēties kriminālprocesa paildzināšanā.

34. Beļģijas tiesas bez nepieciešamības pārbaudīt Nīderlandes iestāžu dotās piekrišanas spēkā esamību var izvērtēt to no Savienības tiesību viedokļa, šaubu gadījumā sadarbojoties ar Tiesu. Citiem vārdiem, tās var analizēt šo piekrišanu aspektos, kas ir reglamentēti tikai Pamatlēmumā.

35. Konkrēti šajā lietā iesniedzējtiesa var pārbaudīt, vai piekrišanu ir devusi “tiesu iestāde” Pamatlēmuma 6. panta 2. punkta un 27. panta izpratnē, jo šis jēdziens (kā izklāstīšu turpinājumā) ir autonomas Savienības tiesību jēdziens.

36. Ja šīs pārbaudes rezultātā Nīderlandes prokuroram nebūtu atzīstamas tiesības rīkoties kā izpildes tiesu iestādei saskaņā ar Pamatlēmuma 6. panta 2. punktu un 27. pantu, iesniedzējtiesa var no tā izsecināt visas pienācīgās sekas atbilstoši Beļģijas tiesībām.

37. Īsumā sakot, ja strīds ir tikai par to, vai Nīderlandes iestāde, kas devusi piekrišanu pēc Beļģijas iestāžu pieprasījuma, var tikt uzskatīta par “tiesu” iestādi EAO kontekstā un saskaņā ar Savienības tiesībām, lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, manuprāt, ir pieņemams.

B. Par lietas būtību

1. Autonomais “tiesu iestādes” jēdziens (pirmā prejudiciālā jautājuma 1. daļa)

38. Visas personas, kas ir iestājušās prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā – izņemot Ungārijas valdību, kas par to nav tieši paudusi savu nostāju –, piekrit, ka Pamatlēmuma 6. panta 2. punkta frāze “tiesu iestāde” ir Savienības tiesību autonomas jēdziens.

39. Bez iebildumiem piekritu šim apgalvojumam. Lai arī Tiesa līdz šim ir lēmusi par šo jēdzienu Pamatlēmuma 6. panta 1. punkta (izsniegšanas iestāde) jomā, uzskatu, ka tās argumenti ir ekstrapolējami uz minētā panta 2. punkta interpretāciju (izpildes iestāde).

⁷ Spriedums, 2008. gada 1. decembris, *Leymann* un *Pustovarov* (C-388/08 PPU, EU:C:2008:669; turpmāk tekstā – “spriedums *Leymann* un *Pustovarov*”), 44. punkts.

⁸ Ar jēdzienu “piekrišana” parasti domāju piekrišanu, ko valsts izpildes iestāde dod saskaņā ar Pamatlēmuma 27. pantu, lai veiktu jau nodotās personas kriminālvajāšanu, to notiesātu vai tai atņemtu brīvību par nodarījumu, kas veikts pirms tās nodošanas un kas nav nodarījums, par kuru tā nodota.

40. Saskaņā ar Tiesas judikatūru, lai arī atbilstoši procesuālās autonomijas principam dalībvalstis saskaņā ar saviem valsts tiesību aktiem var izraudzīties “tiesu iestādi”, kuras kompetencē ir izsniegt EAO, to ziņā nav noteikt šā jēdziena nozīmi un tvērumu, “jo minētais jēdziens visā Savienībā ir jāinterpretē autonomi un vienveidīgi, ņemot vērā vienlaicīgi Pamatlēmuma [...] 6. panta 1. punkta tekstu, tā kontekstu un šī pamatlēmuma mērķi”⁹.

41. Tādi paši apsvērumi attiecas uz jēdzienu “tiesu iestāde”, kas ir kompetenta izpildīt EAO un līdz ar to saskaņā ar Pamatlēmuma 27. panta 3. punkta g) apakšpunktu un 4. punktu arī dot šajās normās minēto piekrišanu.

42. Tādējādi uz pirmā prejudiciālā jautājuma 1. daļu ir jāatbild apstiprinoši, un tas savukārt paver iespēju izvērtēt pārējās šā jautājuma daļas, kuras iztirzāšu kopā.

2. Prokuratūra kā izpildes tiesu iestāde Pamatlēmuma 6. panta 2. punkta izpratnē

a) Prokuratūra kā izsniegšanas tiesu iestāde: Tiesas judikatūra

43. Tiesa jau ir noteikusi nosacījumus, kas ir jāizpilda tiesu iestādei, kurai ir tiesības izsniegt EAO. Šie nosacījumi izriet no interpretācijas, kas ir balstīta uz trim faktoriem: a) Pamatlēmuma 6. panta 1. punkta teksts; b) konteksts, kurā ir ietverta šī norma; un c) paša Pamatlēmuma mērķis¹⁰.

44. Pamatojoties uz iepriekš minēto, Tiesa ir lēmusi, ka jēdziens “tiesu iestāde” “nav ierobežots ar to, ka ar to tiktu apzīmēti vienīgi dalībvalsts tiesneši vai tiesas, bet gan ļauj – plašākā nozīmē – nosegt iestādes, kas attiecīgajā tiesību sistēmā piedalās tiesas spriešanas sistēmā”¹¹.

45. Lai precizētu, kuras no iestādēm, kas piedalās tiesas spriešanas sistēmā, ir uzskatāmas par “tiesu iestādēm”, Tiesa ir ņēmusi vērā to, ka Pamatlēmums ir “tiesu iestāžu sadarbības krimināllietās instruments, kurš attiecas ne tikai uz krimināltiesu pieņemto galīgo nolēmumu savstarpējo atzīšanu, bet plašāk arī uz *tādu nolēmumu savstarpējo atzīšanu, kurus dalībvalstu tiesu iestādes ir pieņēmušas kriminālprocesā*, tostarp ar kriminālvajāšanu saistītajā šī procesa posmā”¹².

46. Konkretizējot – turpinājumā tā norāda, ka “termiņš “process”, kurš ir interpretējams plaši, var ietvert kriminālprocesu kopumā, proti, pirmstiesas stadiju, pašu kriminālprocesu un krimināltiesas galīgā nolēmuma, kas pieņemts attiecībā uz personu, kura atzīta par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, izpildi”¹³.

47. Tā kā EAO ir tiesu iestāžu sadarbības instruments, to var izsniegt kriminālprocesos to plašākā nozīmē, tostarp tajos, par kuriem prokuratūrām “ir jārada priekšnoteikumi šīs dalībvalsts krimināltiesu tiesu varas īstenošanai”¹⁴.

48. “Tiesu iestādes” jēdzienā Pamatlēmuma 6. panta 1. punkta izpratnē principā ir ietverama prokuratūra.

9 Spriedums Lionas un Tūras prokurori, 51. punkts un tajā minētā judikatūra.

10 Tostarp spriedums, 2019. gada 27. maijs, PF (Lietuvas ģenerālprokurors) (C-509/18, EU:C:2019:457; turpmāk tekstā – “spriedums Lietuvas ģenerālprokurors”), 28. punkts.

11 Spriedums, 2016. gada 10. novembris, *Poltorak* (C-452/16 PPU, EU:C:2016:858; turpmāk tekstā – “spriedums *Poltorak*”), 33. punkts.

12 Spriedums, 2019. gada 27. maijs, OG un PI (Lībekas un Cvikavas prokuratūras) (C-508/18 un C-82/19 PPU, EU:C:2019:456; turpmāk tekstā – “spriedums Lībekas un Cvikavas prokuratūras”), 52. punkts; mans izcēlums.

13 Turpat, 54. punkts.

14 Turpat, 62. punkts.

49. Tomēr, tā kā savstarpēja uzticēšanās un savstarpēja atzišana ir fundamentāli nozīmīgas Pamatlēmuma sistēmā¹⁵, “izsniegšanas tiesu iestādei ir jāvar sniegt izpildes tiesu iestādei pārlicību, ka, ņemot vērā izsniegšanas dalībvalsts tiesību sistēmā sniegtās garantijas, tā, *īstenojot savas ar Eiropas apcietināšanas ordera izsniegšanu saistītās funkcijas, rīkojas neatkarīgi*”¹⁶.

50. Tādējādi prokuratūra var tikt uzskatīta par “tiesu iestādi” EAO izsniegšanas mērķiem, ja tai ir statuss, kas nodrošina tās neatkarību, pat ja, kā uzskata Tiesa, šai neatkarībai nav jābūt tādai pašai kā *tiesu neatkarībai*.

51. No šī skatpunkta ir pietiekami, “[ka] pastāvētu normatīvi un organizatoriski noteikumi, ar kuriem būtu iespējams nodrošināt, ka izsniegšanas tiesu iestādei, pieņemot lēmumu par šāda aresta ordera izsniegšanu, nav nekāda riska tikt pakļautai tostarp konkrētiem izpildvaras norādījumiem”¹⁷.

52. Diviem iepriekš minētajiem nosacījumiem – dalība tiesu varas īstenošanā un neatkarība, izslēdzot izpildvarai iespēju dot konkrētus norādījumus, – Tiesa pievieno trešo nosacījumu, kas attiecas uz procedūru, kurā prokuratūrai ir tiesības izsniegt EAO, proti, prokurora veikto EAO izsniegšanu ir jābūt iespējai pārbaudīt tiesā¹⁸.

53. Īsumā – prokuratūra, kas piedalās tiesu varas īstenošanā, tiek uzskatīta par “izsniegšanas tiesu iestādi” tikai tad, ja tai ir institucionāls statuss, kas izslēdz iespēju, ka tā varētu saņemt konkrētus norādījumus no izpildvaras. Ja tas tā ir, tad tai ir tiesības izsniegt EAO, ja vien tās lēmumu var pārsūdzēt tiesā¹⁹.

b) Šīs judikatūras attiecināšana uz prokuratūru kā EAO izpildes iestādi

54. Vai iepriekš aprakstītie nosacījumi, kam ir pakārtota iespēja uzskatīt prokuratūru par izsniegšanas iestādi, ir tāpat piemērojami tālab, lai to varētu uzskatīt par EAO “izpildes tiesu iestādi”?

55. AZ un Vācijas un Spānijas valdības uz šo jautājumu atbild apstiprinoši, savukārt Nīderlandes valdība dod priekšroku mazāk stingrai piemērošanai attiecībā uz neatkarības prasībām un pakļautību pārbaudei tiesā.

56. Atgādināšu, ka saskaņā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu:

- AZ tika nodots saskaņā ar kādas Amsterdamas tiesas nolēmumu, kas rīkojās kā “izpildes tiesu iestāde” Pamatlēmuma 6. panta 2. punkta izpratnē;
- savukārt Pamatlēmuma 27. pantā minēto piekrišanu deva prokurors, kurš arī ir no Amsterdamas un par kura tiesībām to darīt tiek debatēts pamatlietā.

57. Pamatojoties uz šiem faktiem, iesniedzējtiesa jautā konkrēti, vai Nīderlandes prokuratūra var izpildīt EAO, proti, rīkoties kā “tiesu iestāde” Pamatlēmuma 6. panta 2. punkta izpratnē.

15 Spriedums, 2016. gada 10. novembris, *Kovalkovas* (C-477/16 PPU, EU:C:2016:861; turpmāk tekstā – “spriedums *Kovalkovas*”), 27. punkts: savstarpēja uzticēšanās un savstarpēja atzišana “ļauj izveidot un uzturēt telpu bez iekšējām robežām. Konkrētāk, it īpaši attiecībā uz brīvības, drošības un tiesiskuma telpu ar savstarpējas uzticēšanās principu katrai no šīm valstīm ir noteikts pienākums uzskatīt, izņemot ārkārtas apstākļus, ka visas pārējās dalībvalstis ievēro Savienības tiesības, it īpaši šajās tiesībās atzītās pamattiesības”.

16 Spriedums *Libekas un Cvikavas* prokuratūras, 74. punkts; mans izcēlums.

17 Turpat, 74. punkts.

18 Šī prasība “nav nosacījums, lai šo iestādi varētu uzskatīt par izsniegšanas tiesu iestādi Pamatlēmuma [...] 6. panta 1. punkta izpratnē. Šāda prasība neattiecas uz minētās iestādes normatīviem un organizatoriskiem noteikumiem, bet gan ir saistīta ar šāda ordera izsniegšanas procedūru”. Spriedums *Lionas un Tūras* prokurori, 48. punkts.

19 Tā tas ir tikai tad, ja EAO tiek izdots, lai veiktu kriminālvajāšanu. Attiecībā uz EAO brīvības atņemšanas soda izpildei Tiesa noraida, ka būtu nepieciešams, lai par prokuratūras lēmumu varētu celt prasību tiesā. Spriedums, 2019. gada 12. decembris, *Openbaar Ministerie* (Briseles prokurors) (C-627/19 PPU, EU:C:2019:1079; turpmāk tekstā – “spriedums *Briseles prokurors*”), 39. punkts.

58. Tomēr šis jautājums ir jēgpilns, ja pamatojamies uz pieņēmumu, ka “piekrišanu dodošā tiesu iestāde” (Pamatlēmuma 27. pants) ir tā pati “izpildes tiesu iestāde” (Pamatlēmuma 6. panta 2. punkts). Kā nupat jau minēju, šajā gadījumā par EAO izpildi lēma Nīderlandes tiesa, bet Nīderlandes prokuratūra pēc tam tikai deva Beļģijas iestāžu prasīto piekrišanu paplašināt uz AZ attiecināmo nodarījumu uzskaitījumu.

59. Tāpēc šajā situācijā būtiski ir nevis tas, vai Nīderlandes prokuratūrai teorētiski bija “izpildes tiesu iestādes” statuss, bet gan tas, vai tā varēja saskaņā ar Pamatlēmuma 27. panta 3. punkta g) apakšpunktu dot piekrišanu paplašināt to nodarījumu uzskaitījumu, par kuriem persona var tikt saukta pie atbildības.

60. No Pamatlēmuma 27. panta 3. punkta g) apakšpunkta gramatiskas interpretācijas izriet, ka *dot piekrišanu* var tikai tas, kurš ir *izpildījis* EAO. Piekrišanu, ko šajā normā min likumdevējs, dod tieši “izpildes tiesu iestāde, kas nodevusi personu”. Ņemot vērā formulējuma viennozīmīgumu, manuprāt, par to vairs nav diskutējams.

61. Pamatlēmuma 27. pants izslēdz to, ka šīs lietas apstākļos prokurors varētu dot piekrišanu paplašināt to nodarījumu uzskaitījumu, kuru dēļ AZ tika nodots. Saskaņā ar šo normu piekrišanu dot bija tās Nīderlandes izpildes iestādes (šajā gadījumā Amsterdamas tiesas) kompetencē, kura bija nodevusi attiecīgo personu Beļģijas iestādēm.

62. Ja tas tā ir, tad iesniedzējtiesas jautājums nav saistīts ar konkrētajiem lietas apstākļiem. Lai kāds arī teorētiski būtu prokuratūras kā izpildes tiesu iestādes statuss, ņemot vērā, ka šajā gadījumā tieši Nīderlandes tiesa bija tā, kas nodeva pieprasīto personu, Amsterdamas prokurors nevarēja dot piekrišanu, kas ir minēta Pamatlēmuma 27. panta 3. punkta g) apakšpunktā.

63. *Openbaar Ministerie* (prokuratūra) savukārt uzskata, ka dalībvalstu procesuālā autonomija, kas sniedzas pāri Pamatlēmuma 27. panta 3. punkta g) apakšpunktā burtiski noteiktajam, ļauj dalībvalstīm par “piekrišanu dodošo tiesu iestādi” izraudzīties kādu citu, no izpildi veicošās atšķirīgu “tiesu iestādi”.

64. Neuzskatu, ka šī norma pieļautu šādu interpretāciju. Drīzāk tā to izslēdz.

65. Dalībvalstis tādējādi var brīvi noteikt tiesību aktos, kuras tiesu iestādes kompetencē ir izpildīt EAO. Taču, līdzko tas ir noteikts, saikni [, kura Pamatlēmuma 27. panta 3. punkta g) apakšpunktā paredzēta] starp šo iestādi un iestādi, kas dod piekrišanu EAO paplašināšanai, nedrīkst pārraut, aizbildinoties ar procesuālās autonomijas principu.

66. Pamatlēmumā ir noteikta abu šo iestāžu tāpatība, pār kuru valstu likumdevējiem nav teikšanas. Dalībvalstu autonomija ļauj tām izraudzīties izpildes tiesu iestādi, taču nav tik plaša, ka tās varētu neņemt vērā Pamatlēmumā paredzētu noteikumu (ka iestādei, kas izpilda, ir jābūt tai pašai iestādei, kas dod piekrišanu).

67. Šī tāpatība turklāt ir paredzēta pamatotu iemeslu dēļ:

- no vienas puses, iestāde, kas jau ir izpildījusi EAO, spēj vislabāk izvērtēt tā paplašināšanas lietderīgumu, jo tai jau ir bijusi iespēja ar to detalizēti iepazīties;
- no otras puses, ja iestāde, kas dod piekrišanu, nebūtu tā pati iestāde, kas jau ir izpildījusi EAO, tai lēmuma pieņemšanai būtu vajadzīgs vairāk laika nekā iestādei, kas jau ir izpildījusi EAO un kam jau ir zināmi lietas apstākļi. Šis novilcinājums, iespējams, nozīmētu to, ka tiktu paildzināta paplašināšanas procedūras izskatīšana un tādējādi nodotās personas tiesiskā situācija, kas šīs

personas tiesību efektīvas izmantošanas ziņā nav būtībā normāla²⁰.

68. Lai arī galu galā nepiekrītu pieņēmumam, uz kuru pamatojas *Openbaar Ministerie* (prokuratūra), šo argumentu pārbaudišu pakārtoti, vispirms pievērsoties nosacījumiem, kas būtu jāizpilda, lai izsniegtu EAO. Turpinājumā aplūkošu tos nosacījumus, kas būtu jāizpilda, lai dotu piekrišanu paplašināt jau izpildītā EAO ietvertu nodarījumu uzskaitījumu.

c) *Nepieciešamie nosacījumi EAO izpildei un prokuratūras statuss Nīderlandē*

69. Uzskatu, ka trīs iepriekš minētie nosacījumi, lai prokuratūra varētu izsniegt EAO (proti: dalība tiesu varas īstenošanā, neatkarība un iespēja tās lēmumu pārbaudīt tiesā)²¹, ir attiecināmi arī uz EAO izpildi.

70. Atgādināšu – Tiesa uzskata, ka “saistībā ar pasākumu, kurš tāpat kā [EAO] izsniegšana var ietekmēt attiecīgās personas tiesības uz brīvību, kas paredzētas Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 6. pantā, šī aizsardzība nozīmē, ka [ir jāpieņem] lēmums, kas atbilst prasībām, kuras ir raksturīgas efektīvai tiesību aizsardzībai tiesā”²².

71. Šis pats kritērijs ir jāpiemēro EAO izpildei, jo ar to attiecīgajai personai var arī tikt liegtas personas tiesības uz brīvību. Tā tas, protams, ir gadījumā, ja izpildes netiešs iznākums ir tāds, ka nodotajai personai pēc tiesāšanas tiek piemērots brīvības atņemšanas sods. Taču tas pats var notikt arī vēl agrāk, ja notiek brīvības atņemšana (uz laiku), par ko var lemt izpildes tiesu iestāde, kamēr tā lemj par nodošanu, kā noteikts Pamatlēmuma 12. pantā.

72. Atšķirībā no tā, kas notiek EAO izsniegšanas gadījumā, ar tā izpildi skartās personas tiesību aizsardzība tiesā netiek nodrošināta divos līmeņos: EAO izpildes procedūrā trūkst valsts apcietināšanas ordera izsniegšanai līdzvērtīgas formalitātes²³. Taču vienīgajā esošajā līmenī, proti, pieņemot lēmumu par izpildi, šī efektīvā tiesību aizsardzība ir jānodrošina.

73. Tādējādi “izpildes tiesu iestādei” Pamatlēmuma 6. panta 2. punkta izpratnē ir jāspēj objektīvi un neatkarīgi izpildīt šo funkciju. Tā nevar būt pakļauta, kā arī izsniegšanas tiesu iestādei nevajadzēja būt pakļautai “riskam, ka tās lēmumpieņemšanas pilnvaras varētu tikt pakārtotas ārējiem rīkojumiem vai norādījumiem, tostarp no izpildvaras, tā, lai nebūtu nekādu šaubu par to, ka lēmums [izpildīt] [EAO] ir jāpieņem šai iestādei, nevis galu galā – minētajai izpildvarai”²⁴.

74. No iepriekš minētā izriet, ka atbilstoši Savienības tiesībām prokuratūrai ir tiesības izpildīt EAO tikai tad, ja tā nevar saņemt rīkojumus vai norādījumus no izpildvaras. Brīdī, kad notika šā strīda fakti, Nīderlandē tas tā nebija, jo saskaņā ar *Wet RO* 127. pantu Nīderlandes prokuratūra varēja saņemt konkrētus izpildvaras norādījumus.

20 2019. gada 9. oktobra spriedumā NJ (Vīnes prokuratūra) (C-489/19 PPU, EU:C:2019:849) Tiesa ir atzinusi, ka tiesa “apstiprina” EAO, ko ir izsniegusi prokuratūra, kas ir pakļauta izpildvarai. Tomēr tas nenozīmē, ka dalībvalstis var *sadalīt* EAO izsniegšanas kompetenci divām iestādēm. Tas vienkārši nozīmē to, ka izsniegšanas iestāde būs tikai tā iestāde, kas ir “apstiprinājusi” prokuratūras lēmumu. Tāpat dalībvalstis var ļaut piedalīties Pamatlēmuma 27. panta piekrišanas došanas procedūrā iestādei, kas nav tā pati iestāde, kas ir izpildījusi EAO, bet formāli piekrišana ir jādod izpildes iestādei.

21 Skat. šo secinājumu 43.–53. punktu.

22 Spriedums Libekas un Cvikavas prokuratūras, 68. punkts.

23 Spriedums, 2016. gada 1. jūnijs, *Bob-Dogi* (C-241/15, EU:C:2016:385), 55.–57. punkts. Stingri ņemot, varētu domāt, ka EAO izpildes procedūra ir aizsargāta trijos līmeņos: divi līmeņi ir rodami EAO izsniegšanas procedūrā, un viens – izpildes procedūrā.

24 Spriedums Libekas un Cvikavas prokuratūras, 73. punkts.

75. Šajos apstākļos nebūtu jāpārbauda vēl arī tas, vai EAO izpildes procedūrai, ko veica Nīderlandes prokuratūra, ir paredzēta pārsūdzība tiesā, kas ir līdzvērtīga tai pārsūdzības iespējai, kādu Tiesa prasa to EAO gadījumā, ko šī iestāde varētu izsniegt, ja tā būtu neatkarīga no izpildvaras²⁵.

76. Šajā gadījumā šī pati prasība tiktu attiecināta arī uz EAO izpildi, ko īsteno prokuratūra. Iespēja tās lēmumus pārsūdzēt tiesā arī ir “paredzēta, lai nodrošinātu, ka pārbaude par [EAO] [izpildes] nosacījumiem [...] atbilst no efektīvas tiesību aizsardzības tiesā izrietošajām prasībām”²⁶.

d) Nosacījumi, lai Nīderlandes prokuratūra varētu dot piekrišanu jau izpildīta EAO nodarījumu uzskaitījuma paplašināšanai

77. Attiecībā uz piekrišanu, kas ir paredzēta Pamatlēmuma 27. panta 3. punkta g) apakšpunktā, uzskatu, ka tai ir paredzami tie paši nosacījumi, kuri ir piemērojami EAO izpildei un no kuriem Nīderlandes prokuratūra neizpilda otro nosacījumu (pilnīga neatkarība no izpildvaras).

78. Tādējādi Nīderlandes prokuratūra arī nevarēja dot šo piekrišanu, ja vien neatkarības prasība nav relativizējama vēl vairāk, nekā tas izriet no Tiesas judikatūras attiecībā uz Pamatlēmuma 6. panta 1. punktu²⁷.

79. Tāpat nevarētu neievērot arī prasību par pārsūdzību tiesā, ja iestāde, kas dod piekrišanu, ir prokuratūra, kas ir neatkarīga no izpildvaras.

80. Proti, ar pieprasījumu izpildes tiesu iestādei, lai tā dotu piekrišanu tam, ka tiek veikta jau nodotās personas kriminālvajāšana, tā tiek notiesāta vai tai tiek atņemta brīvība par kādu citu – no nodošanas pamatā esošajā EAO minētā atšķirīgu – nodarījumu, izsniegšanas tiesu iestāde izsniedz materiāltiesiski jeb substanciāli *jaunu* EAO.

81. Šī piekrišana tiek lūgta saistībā ar “citu nodarījumu” (proti, nodarījumu, kurš kāda iemesla dēļ netika ietverts EAO, kas bija pieprasītās personas nodošanas pamatā), tādēļ to var formalizēt tikai ar procedūru, kas ir līdzvērtīga tai procedūrai, kuras rezultātā tika izpildīts šis EAO.

82. Šajos apstākļos ar piekrišanu būtībā tiek atļauts (substanciāli) paplašināt personai inkriminēto nodarījumu uzskaitījumu²⁸. Tādējādi ir loģiski, ka prokuratūrai piekrišanas došanā būtu jāievēro tās pašas prasības, kuras būtu bijis jāievēro attiecībā uz sākotnējo EAO, tostarp, ka tās lēmumu ir iespējams pārsūdzēt²⁹.

83. Rezumējot – lai gan Nīderlandes prokuratūra piedalās tiesu varas īstenošanā un tās lēmumus ir iespējams pārsūdzēt tiesā, risks, ka tā var tikt pakļauta izpildvaras konkrētiem rīkojumiem vai norādījumiem, nozīmē, ka to nevar uzskatīt par “tiesu iestādi” Pamatlēmuma 6. panta 2. punkta izpratnē un tā arī nevar sniegt piekrišanu, kas ir minēta tā 27. panta 3. punkta g) apakšpunktā.

25 Spriedums Lionas un Tūras prokurori, 62. punkts: “Ja izsniegšanas dalībvalsts tiesībās kompetence izsniegt [EAO] ir paredzēta iestādei, kura, lai gan piedalās tiesvedības īstenošanā šajā dalībvalstī, tomēr pati nav tiesu iestāde, minētajā dalībvalstī ir jāpastāv iespējai pārsūdzēt tiesā lēmumu izsniegt šādu [EAO], tostarp šāda lēmuma samērīgumu, pilnībā ievērojot efektīvai tiesību aizsardzībai tiesā raksturīgās prasības.”

26 Turpat, 63. punkts.

27 Pretējā gadījumā tiktu sagrozīts modelis, atbilstoši kuram Pamatlēmums darbojas kā nodošanas sistēma starp tiesu iestādēm bez valsts varas iesaistīšanās, atskaitot gluži tehnisku un administratīvu iesaistīšanos (spriedums, 2012. gada 28. jūnijs, *West* (C-192/12 PPU, EU:C:2012:404), 54. punkts).

28 Šo pieprasījumu nevajadzētu sajaukt ar pieprasījumu, ar kuru tiek ļauts ieviest tikai aprakstošas vai nejaušas izmaiņas jau izpildīta EAO aprakstītajos faktos. Tiesa pieļauj izmaiņas, kas nemaina sākotnējā nodarījuma raksturu un nerada neizpildīšanas pamatus (spriedums *Leymann* un *Pustovarov*, 57. punkts).

29 Nīderlandes valdība apgalvo, ka valsts tiesībās pastāv šāda pārsūdzības iespēja, lai gan AZ to neizmantoja.

3. *Tiesības tikt uzklautam Pamatlēmuma 27. panta 3. punkta g) apakšpunktā paredzētajā piekrišanas došanas procedūrā*

84. Ņemot vērā to, kā iesaku atbildēt uz iepriekšējiem jautājumiem, uz šo jautājumu vairs nav jāatbild. Tomēr pilnīguma labad iztirzāšu arī pēdējo no iesniedzējtiesas problēmjautājumiem.

85. *Openbaar Ministerie* (prokuratūra) un Nīderlandes valdība uzskata, ka Pamatlēmums jau nodotai personai neatzīst tiesības, ka izpildes iestāde to uzklautu, pirms tā izlemj, vai dot piekrišanu tam, ka to nodarījumu uzskaitījums, par kuriem persona var tikt tiesāta, tiek paplašināts.

86. Pamatlēmuma 14. pantā ir paredzēts, ka “[personai, kas] nepiekrīt tās nodošanai”, ir tiesības tikt uzklautai, kuru izmantošanai Pamatlēmuma 19. pantā ir paredzēts uzklautišanas process. Savukārt nekas nav teikts par jau nodotās personas piekrišanu pieprasījumam paplašināt nodarījumu uzskaitījumu. Tā kā šis pieprasījums ir adresēts izpildes tiesu iestādei, varētu domāt, ka ir vajadzīga tikai šīs iestādes piekrišana.

87. Manuprāt, apstākļi, ka Pamatlēmumā par to nav nekas teikts, nevar liegt nodotajai personai viņas tiesības tikt uzklautai (kas ietilpst ar tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā nedalāmi saistītajās tiesībās uz aizstāvību), pirms tiek paplašināts sākotnējā EAO ietvertu nodarījumu uzskaitījums.

88. Šī paplašināšana, ja tai tiek piekrīts, var izraisīt attiecīgās personas kriminālvajāšanu, notiesāšanu vai brīvības atņemšanu par nodarījumu, kas nav tas nodarījums, saistībā ar kuru tā pirms tam varēja aizstāvēties. No šo strīdus jautājumu atrisināšanas ir atkarīgs jau uzreiz tas, par kuriem nodarījumiem šī persona galu galā varēs tikt tiesāta; un šis apstākļi skaidri parāda, cik nozīmīgas ir viņas tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā.

89. Neredzu iemeslu, kādēļ šīs tiesības uz aizstāvību varētu tikt liegtas otrajā procedūrā, kuras sekas, kā jau esmu norādījis, var būt tikpat nelabvēlīgas kā tās, kas rodas pirmās procedūras iznākumā (izsniedzot sākotnējo EAO) vai pat nelabvēlīgākas par tām.

90. Nodarījumu uzskaitījuma paplašināšanas procedūrā tiesības uz aizstāvību varētu tikt ievērotas vienā no šiem veidiem:

- vai nu, kā uzskata Vācijas valdība, Pamatlēmuma 27. panta procedūrā tiek nodrošināta uzklautišana;
- vai jau nodotajai personai tiek piedāvāta iespēja pret šo paplašināšanu iebilst izsniegšanas iestādē, pirms šī iestāde nosūta pieprasījumu izpildes iestādei.

C. *Tiesas sprieduma iedarbības laikā ierobežošana*

91. *Openbaar Ministerie* (prokuratūra) ir lūgusi, lai gadījumā, ja Tiesa atzītu, ka tā nevar tikt uzskatīta par “tiesu iestādi” Pamatlēmuma 6. panta 2. punkta izpratnē, šo prejudiciālā nolēmuma tiesvedību noslēdzošajam spriedumam nebūtu tūlītējas iedarbības.

92. Tiesa tikai izņēmuma kārtā, piemērojot Savienības tiesību sistēmai raksturīgo vispārējo tiesiskās noteiktības principu, var ierobežot iespēju ieinteresētajām personām atsaukties uz tās interpretēto tiesību normu, lai apstrīdētu labticīgi nodibinātas tiesiskās attiecības. Lai šādu ierobežojumu varētu noteikt, ir jābūt ieinteresēto personu labticībai un būtisku sarežģījumu rašanās riskam³⁰.

30 Spriedums *Kovalkovas*, 52. punkts un tajā minētā judikatūra.

93. Nīderlandes iestāžu labticība ir jāpieņem kā pašsaprotama, jo tās nav vilcinājušās bez kavēšanās pielāgot tās tiesisko regulējumu Tiesas judikatūrai saistībā ar Pamatlēmuma 6. panta 1. punktu. Tomēr tas pats nav sakāms par būtisku sarežģījumu rašanās risku, proti, piedāvātā Pamatlēmuma 6. panta 2. punkta interpretācijas tūlītēja piemērošana var arī neradīt šādus sarežģījumus, kuru *Openbaar Ministerie* (prokuratūra) starp citu nav arīdzan konkretizējusi.

V. Secinājumi

94. Ņemot vērā iepriekš minēto, ierosinu Tiesai atbildēt *Hof van beroep te Brussel* (Briseles apelācijas tiesa, Beļģija) šādi:

Padomes Pamatlēmuma 2002/584/TI (2002. gada 13. jūnijs) par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm, redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar Padomes 2009. gada 26. februāra Pamatlēmumu 2009/299/TI, 6. panta 2. punkts ir interpretējams tādējādi, ka “izpildes tiesu iestādes” jēdziens kā autonomas Savienības tiesību jēdziens neietver dalībvalsts prokuratūru, kas varētu būt tieši vai netieši pakļauta izpildvaras konkrētiem rīkojumiem vai norādījumiem.

Pamatlēmuma 2002/584/TI 27. panta 3. punkta g) apakšpunkts un 4. punkts ir interpretējams tādējādi, ka dalībvalsts prokuratūra, kas varētu būt tieši vai netieši pakļauta izpildvaras konkrētiem rīkojumiem vai norādījumiem, nevar dot šajā normā minēto piekrišanu.